

УДК 327-027.541(477+438)

DOI <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-33>

Тетяна Струтинська
ORCID: 0000-0003-3328-628X

Олександр Кубацький
ORCID: 0009-0004-4515-6778

МІЖРЕГІОНАЛЬНА СПІВПРАЦЯ МІЖ УКРАЇНОЮ І РЕСПУБЛІКОЮ ПОЛЬЩА: НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖУРЯДОВОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

Міжрегіональна співпраця між Україною та Республікою Польща набуває особливого значення в сучасних умовах інтеграції України до європейських інституцій, а також з огляду на спільні виклики безпеки й економічного розвитку. Важливість цієї співпраці підсилюється історичними, культурними та географічними факторами, які роблять Польщу одним із ключових партнерів України. Діяльність Міжурядової координаційної ради України та Польщі створює необхідну платформу для координації регіональних ініціатив та спільних проєктів у різних сферах – від економіки й інфраструктури до освіти та культури. Дослідження спрямоване на вивчення ключових напрямів цієї співпраці в контексті європейської інтеграції та регіонального розвитку. Окреслені правові основи міжрегіональної співпраці між Україною та Польщею, які містяться в Угоді між Урядом України та Урядом Республіки Польща про міжрегіональне співробітництво. Охарактеризовано організаційну структуру та організацію діяльності Ради. Визначено основні напрями діяльності Міжурядової координаційної ради. На основі протоколів засідань Ради проаналізовані досягнення та виклики у співпраці між регіонами двох країн, запропоновано рекомендації для покращення роботи Ради.

Ключові слова: міжрегіональна співпраця, Україна, Республіка Польща, Міжурядова координаційна рада з питань міжрегіонального співробітництва, транскордонне співробітництво, європейська інтеграція.

Вступ. Міжрегіональна співпраця між Україною і Республікою Польща протягом останніх десятиліть набула нового значення в контексті європейської інтеграції та регіонального розвитку. Географічна близькість, спільна історична спадщина й активне прагнення до стабільного економічного розвитку стали основою для формування глибоких взаємовідносин між обома державами. Польща, як одна з ключових країн Європейського Союзу, відіграє важливу роль у підтримці євроінтеграційних прагнень України, сприяючи розвитку міжрегіональних зв'язків.

Одним із ключових інструментів, що забезпечує координацію цих відносин, є спільна Міжурядова координаційна рада. Вона є важливою платформою для реалізації спільних проєктів у різних сферах, зокрема в економічній, освітній, культурній та інфраструктурній галузях. Рада сприяє не лише зміцненню двосторонніх відносин на національному рівні, але й активному залученню регіональних адміністрацій, муніципалітетів і громад до процесу співпраці.

У цій статті проаналізовано діяльність Міжурядової координаційної ради як ефективного механізму міжрегіональної співпраці, вивчено основні напрями її роботи, розглянуто протоколи засідань Ради, запропоновано рекомендації для вдосконалення роботи Ради та міжрегіональних відносин між Україною та Польщею в умовах інтеграції України до європейських структур.

Метою дослідження є аналіз і міжурядової співпраці між Україною та Польщею на міжрегіональному рівні через призму діяльності Міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва.

Завдання статті. Розкрити засади міжрегіональної співпраці між Україною та Польщею. Визначити організаційну структуру й організацію діяльності Ради. Охарактеризувати основні

напрями діяльності Міжурядової координаційної ради. На основі протоколів засідань Ради проаналізувати досягнення та виклики у співпраці між регіонами двох країн. Дослідити роль Міжурядової координаційної ради в просуванні європейських інтеграційних процесів в Україні та запропонувати рекомендації для покращення її роботи.

Матеріал і методи дослідження. У дослідженні використовувалися загальнонаукові методи. Застосовано також аналіз документів – вивчення офіційних угод, протоколів і звітів про діяльність Міжурядової координаційної ради, а також нормативно-правових актів, що регулюють міжрегіональну співпрацю між Україною та Польщею.

Результати й обговорення. Проблематика розвитку міжрегіонального співробітництва розглядалася багатьма як українськими, так і іноземними науковцями. Серед них слід виділити таких дослідників, як Н. Антонюк, І. Бабець, О. Бабінова, Л. Мельник, Н. Мікула, Ю. Окуновська, Н. Папіш, які по-різному інтерпретували сутність міжрегіональної співпраці.

Визначення поняття міжрегіонального співробітництва міститься в Угоді між Урядом України та Урядом Республіки Польща про міжрегіональне співробітництво й означає діяльність регіональних органів державної адміністрації і органів місцевого самоврядування, що спрямована на зміцнення й розвиток дружніх та добросусідських відносин між обома країнами [1].

Україна та Польща ще 30 років тому зобов'язалися всіляко сприяти здійсненню співробітництва в галузі розвитку регіонів, міст і сільських місцевостей у таких сферах: будівництво й облаштування території, транспорт, комунальне господарство, промисловість, торгівля, сільське господарство (розвиток аграрної культури, переробка та збут сільськогосподарської продукції), охорона природи (національні та ландшафтні парки, території та об'єкти відпочинку), охорона навколишнього середовища (боротьба з забрудненням вод, атмосферного повітря та ґрунту), освіта та професійне навчання, зокрема навчання української та польської мов як других мов у школах, особливо в прикордонній зоні, культура та мистецтво, охорона здоров'я, туризм і спорт, взаємна інформаційна допомога у випадках катастроф та екологічного лиха (епідемій, повеней, пожеж, катастроф і транспортних пригод) та в інших питаннях, що становлять взаємний інтерес [6].

В Угоді між Урядом України та Урядом Республіки Польща про міжрегіональне співробітництво сторони домовилися про створення Спільної координаційної міжурядової ради з питань міжрегіонального співробітництва.

Відповідно до цього документа Рада була створена в жовтні 1995 року.

З української сторони Координаційну міжурядову раду з питань міжрегіонального співробітництва очолив міністр зовнішніх економічних зв'язків України Осика Сергій Григорович [5]. На сьогодні, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України, заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури з питань європейської інтеграції за посадою є головою Української частини Спільної українсько-польської координаційної міжурядової ради з питань міжрегіонального співробітництва [2].

З польської сторони Раду очолив заступник державного секретаря Міністерства внутрішніх справ та адміністрації.

Основні напрями роботи Ради визначені в другому розділі Статуту Польсько-української координаційної міжурядової ради з питань міжрегіонального співробітництва. Відповідно до статуту Спільна координаційна міжурядова рада з питань міжрегіонального співробітництва:

– визначає загальні напрями й основні положення розвитку міжрегіонального співробітництва, подає до компетентних органів обох держав пропозиції із цього приводу, розробляє спільні програми дій, спрямовані на розвиток співпраці між регіональною владою, місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування Республіки Польща та України, координує міжрегіональне співробітництво;

– розглядає пропозиції органів державного управління на регіональному, місцевому рівнях та органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та громадських організацій Республіки Польща та України щодо конкретних проектів міжрегіональної співпраці;

– надає висновки на проекти двосторонніх договорів, спрямованих на здійснення міжрегіонального співробітництва;

– розробляє пропозиції щодо створення сприятливих правових, економічних, фінансових і торговельних умов для взаємовигідного економічного співробітництва, розвитку підприємницької, господарської та іншої діяльності в рамках міжрегіонального співробітництва й передає їх відповідно до компетентних органів Республіки Польща та України для розгляду та прийняття рішення;

– вживає заходів щодо вирішення спірних питань, що перешкоджають міжрегіональному співробітництву [20, с. 22–23].

Розглянемо організаційну структуру Спільної координаційної міжурядової ради з питань міжрегіонального співробітництва, яка також чітко визначена у Статуті Ради.

Рада складається з двох рівноправних національних частин Польщі й України, створених на паритетних засадах. Для вирішення конкретних питань у визначених сферах співпраці міжрегіональна Рада має право створювати комісії та робочі групи.

Співголови Ради призначаються відповідно прем'єр-міністром Республіки Польщі та Кабінетом Міністрів України. Голови двох країн представляють Раду в межах своїх повноважень.

Голови національних частин Ради призначають своїх заступників, голів створених комітетів і робочих груп, виконавчого секретаря та її членів і постійно повідомляють про кадрові зміни в цій сфері.

Створені Радою комітети та робочі групи діють відповідно до її рішень та регулярно інформують про свою діяльність голів обох національних частин Ради.

Організацію роботи забезпечують відповідальні секретарі відповідного складу національної Ради, готують матеріали до засідань Ради та виконують інші організаційні завдання, пов'язані з її діяльністю. Виконавчі секретарі обох національних частин Ради постійно контактують між собою, а за потреби зустрічаються в період між його засіданнями [19].

Статутом передбачено, що Рада починає свою діяльність після утворення обох рад національних частин і закінчується після їх розпуску з дотриманням в обох випадках процедури повідомлення.

Засідання Спільної українсько-польської координаційної міжурядової ради з питань міжрегіонального співробітництва проводяться за потреби, але не рідше одного разу на рік, по чергово, на території Республіки Польща і України. Засідання Ради можуть скликатися також за ініціативою однієї із сторін і проводяться зазвичай на території держави, яка цю зустріч ініціювала. Засідання Ради веде відповідно голова тієї національної частини, на території держави якої відбувається засідання.

Засідання Ради скликаються після затвердження голів обох її національних частин. У такому ж порядку можуть бути організовані в разі потреби, конференції, симпозіуми й семінари.

На засіданнях Ради розглядаються питання, які перед цим погоджені головами обох національних частин.

Дата чергового засідання Ради призначається не пізніше як за два місяці до засідання. За два тижні перед узгодженою датою зустрічі голови обох національних частин Ради остаточно погоджують порядок денний і обмінюються текстами проектів протоколів. Відповідальні секретарі Ради погоджують організаційні питання та тексти проектів документів засідання.

Голови національних частин Ради можуть запрошувати до участі в засіданнях Ради експертів і спостерігачів, кількість яких має узгоджуватися заздалегідь.

Рада має право призначити в разі потреби фахівців з Республіки Польща й України для дослідження конкретних проблем після надання згоди голів обох національних частин.

Рішення Ради приймаються на основі консенсусу й набувають чинності з дня їх підписання Головами обох її національних частин. Рішення Ради, яке за заявою однієї з її національних частин потребує затвердження компетентними органами Республіки Польща та України, набувають чинності в день письмового повідомлення про таке погодження. Протокол засідання Ради складається польською та українською мовами [20, с. 24].

Відповідно до Статуту Ради, витрати, пов'язані з проведенням засідань Ради, конференцій, симпозиумів і семінарів, покриваються тією частиною національної ради, на території держави якої ця зустріч відбувається.

Витрати на проїзд учасників засідань Ради, конференцій, симпозиумів і семінарів, включно з витратами на проживання та харчування їх учасників, покриваються відповідно тією національною частиною, яка висилає на ці засідання своїх представників [19].

Проаналізуємо діяльність Міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва на основі кількох спільних засідань.

Перше засідання Спільної міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва України і Польщі відбулося 25–26 січня 1996 р. у Замості (Люблінське воєводство) на території Польщі, на якому було затверджено Статут Ради й визначені засади її діяльності. Під час першого засідання було утворено Комісії Ради: з прикордонного співробітництва та з питань співробітництва між регіонами, ухвалено основні напрями співпраці на 1996 рік [20, с. 16].

З польського боку Рада також є сполучною ланкою між місцевою, регіональною владою та урядовою адміністрацією. Із січня 1999 року головами підкомітету міжрегіонального співробітництва були призначені маршалки воєводських органів місцевого самоврядування, а воєводи увійшли до складу Ради.

За словами державного секретаря Бернарда Блащика, до 2001 року відбулася лише одна зустріч у 1996 р. у Замості. Хоча Статут Ради, про що ми раніше зазначали, передбачає щорічні засідання, які організуються по черзі на території кожної країни. Він зазначав, що Польща очікує пропозиції від української сторони щодо організації другого засідання ради.

Враховуючи динамічний розвиток польсько-українських відносин, у лютому 2000 р. польська сторона запропонувала розширити склад Ради представниками місцевої влади, створити комісію з питань просторового планування та комісію з питань прикордонних переходів та інфраструктури. Польська частина ради проводить регулярні засідання, створюючи таким чином можливість представити проблеми та виробити висновки щодо міжрегіональної співпраці, яка динамічно розвивалася на рівні воєводств, особливо Люблінського та Підкарпатського [9].

З жовтня 2000 року головою польської частини Ради став А. Подольскі, заступник державного секретаря Міністерства внутрішніх справ та адміністрації. У травні 2001 року головою української частини ради було призначено Ігоря Харченка, заступника міністра закордонних справ України [9].

У структурі Спільної міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва України і Польщі було створено п'ять комісій: Комісію з питань перетину кордонів та інфраструктури, Комісію з питань просторового планування, Комісію з гуманітарних питань (призупинила діяльність 25 березня 2009 р.), Комісію з питань транскордонного співробітництва (призупинила діяльність 25 березня 2009 р.), Комісію з питань міжрегіонального співробітництва (призупинила діяльність 25 березня 2009 р.). Із трьох згаданих комісій, які призупинили свою діяльність, було створено одну – Комісію з транскордонного співробітництва [8, с. 62].

Засідання (п'яте) Спільної міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва України і Польщі відбулося 20 березня 2006 року у Львові. На засіданні Ради були розглянуті такі питання: огляд результатів співпраці, здійсненої в рамках діяльності Ради; обговорення прикордонного руху та проєктів інфраструктури на українсько-польському кордоні; перспективи соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів, зокрема,

ініціатива створення польсько-українського бізнес-центру з підтримкою ЄС, з офісами по обидва боки кордону. Також розглядалася співпраця щодо доступу до фондів ЄС, питання працевлаштування, надання медичної та гуманітарної допомоги. З українського боку в засіданні взяли участь заступник міністра закордонних справ Володимир Хандогій, посол України в Польщі Олександр Моцик, голова Львівської ОДА Петро Олійник та інші керівники регіонів і заступники міністрів. Польську сторону представляли заступник міністра внутрішніх справ Веслав Старка, керівники департаментів і фондів ЄС, а також воєводи кількох регіонів, серед яких Єва Драус [7].

Восьме засідання Міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва відбулося 27–28 жовтня 2009 року у Варшаві, у якому взяли участь 20 представників Польщі та 15 – України.

З польської сторони засідання пройшло під головуванням Пьотра Стаханчика, заступника державного секретаря Міністерства внутрішніх справ та адміністрації Республіки Польща, голови польської частини Ради, з української сторони – заступника міністра закордонних справ України, голови української частини Ради Костянтина Єлісеєва. Сторони одностайно наголосили на високій інтенсивності та динамічності політичних контактів на різних рівнях і поживленні діяльності інституцій, які здійснюють розвиток польсько-українського стратегічного партнерства.

Сторони позитивно сприйняли підписання президентами Республіки Польща та України у вересні 2009 року Дорожньої карти співпраці між Польщею та Україною на 2009–2010 роки [11].

Голови національних частин Ради затвердили зміни в організаційній структурі Ради та пріоритети її роботи. Вони висловили задоволення об'єднанням комісій з транскордонного співробітництва, міжрегіонального співробітництва та гуманітарного співробітництва в новостворену Комісію з транскордонного співробітництва (про що зазначалося вище). Співголови дійшли висновку, що ці зміни оптимізують роботу комісій, які діють у складі Ради, підвищують їх ефективність, а також дадуть змогу зосередитися на ключових питаннях міжрегіонального співробітництва. Співголови рекомендували секретарям Ради проводити зустрічі між засіданнями Ради для моніторингу діяльності Комісії.

Сторони погодилися, що призначення до Ради експертів з використання коштів ЄС дасть змогу швидко обмінюватися інформацією щодо можливостей фінансування двосторонніх проєктів, важливих для регіонів обох країн. Сторони висловили готовність провести Конференцію воєвод і маршалків воєводств Республіки Польща та голів обласних державних адміністрацій і голів обласних рад України в рамках Польсько-українського економічного форуму та підтримали організацію Форуму міст-побратимів Республіки Польща та України.

Сторони високо оцінили рівень проведення 9–11 вересня 2009 р. у м. Мушина III форуму регіонів, організованого під патронатом міністра регіонального розвитку Республіки Польща та міністра регіонального розвитку та будівництва України, та позитивно відзначили завершення процедури узгодження Угоди про співпрацю між Міністерством регіонального розвитку і будівництва України та Міністерством регіонального розвитку Республіки Польща. Сторони наголосили на необхідності якнайшвидшого завершення роботи над оновленням Стратегії польсько-українського міжрегіонального та транскордонного співробітництва та підготовки спільного «Дослідження просторового розвитку території вздовж українсько-польського кордону».

Сторони висловили задоволення набранням чинності 1 липня 2009 року Угоди між Урядом Республіки Польща та Кабінетом Міністрів України про принципи малого прикордонного руху та початком реалізації її положень і підкреслили важливість цієї угоди для поживлення двосторонніх контактів у прикордонній зоні. Польська сторона висловила постійну підтримку процесу інтеграції України до Європейського Союзу, зокрема в контексті підготовки та підписання Угоди про асоціацію України з ЄС [11].

IX засідання Міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва відбулося 2–3 березня 2011 року в Україні (м. Львів), у якому взяли участь 27 учасників

з Польщі. На засіданні заслухали підсумки діяльності Комісій, що діють при Раді: Комісії з питань прикордонних переходів та інфраструктури; Комісії з планування території; Комісії з питань транскордонного співробітництва. Визначені пріоритетні напрями діяльності на 2011 рік. Відбулася презентація спільних проєктів, реалізованих регіонами-партнерами Польщі та України. Розглядалися також питання використання коштів ЄС для розвитку транскордонного співробітництва між Польщею та Україною і розвитку комунікаційної інфраструктури в прикордонних регіонах Польщі та України [12].

Х чергове засідання відбувалося у Варшаві 28–29 березня 2012 р., на якому співголови Ради ще раз підкреслили, що міжрегіональна співпраця – це та сфера, яка робить вагомий внесок у налагодження мостів порозуміння між поляками й українцями, даючи можливість краще пізнати суспільств один одного, встановлення тривалих контактів між державними установами, органами місцевого самоврядування та громадянами. У десятому засіданні взяли участь 27 представників Польщі та 26 – України [13].

Під час зустрічі також обговорили перспективи та напрями розвитку українсько-польського співробітництва у транскордонному та міжрегіональному вимірі й наголосили на необхідності активізації співпраці в рамках проблемних комісій, оскільки їхня робота має вирішальне значення для функціонування Ради. Зокрема, було підбито підсумки діяльності Комісії з питань транскордонного співробітництва, Комісії просторового планування та Комісії перетинів кордону та інфраструктури. Розглянуто питання розвитку комунікаційної інфраструктури в прикордонних регіонах України та Польщі, а також питання поточних і запланованих інвестицій на національні дороги, що ведуть до пунктів пропуску на українсько-польському державному кордоні, у тому числі організація ЄВРО-2012; використання європейських фондів для посилення транскордонного співробітництва між двома країнами – перспективи співпраці між міністерствами регіонального розвитку; розвитку партнерських контактів між регіонами (адміністративно-територіальними одиницями) Польщі та України; відбулася презентація спільних проєктів, що реалізуються регіонами, які співпрацюють між собою [8, с. 62–63].

XI засідання Спільної міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва України і Польщі відбулося 11–12 червня 2013 р. у м. Яремче, у ньому взяли участь 26 учасників з Польщі та 24 – з України [14]. Під час зустрічі сторони обговорили поточні проблеми й перспективи транскордонного співробітництва. Зокрема, торкнулися питання розширення та модернізації прикордонної інфраструктури на українсько-польському державному кордоні, обговорили перспективи проведення Європейських днів добросусідства, створення та розвиток транскордонних біосферних резерватів: українсько-польсько-словацького «Східні Карпати», українсько-польсько-білоруського «Західне Полісся» та українсько-польського «Розточчя», а також концепцію просторового розвитку регіонів, розташованих уздовж польсько-українського кордону [8, с. 63].

Засідання комісій Ради відбуваються значно частіше, ніж засідання самої спільної координаційної ради. 18 березня 2014 року в пункті пропуску «Краковець – Корчова» відбулося засідання Комісії з питань пунктів пропуску та прикордонної інфраструктури Українсько-польської міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва. Українську делегацію очолював Ігор Тимофєєв, польську – Анджей Даугелевич, заступник директора прикордонного Управління Головної комендатури прикордонної варті Республіки Польща. Основною метою засідання Комісії було обговорення стану та перспектив будівництва нових і реконструкції існуючих пунктів пропуску на українсько-польському державному кордоні, а також створення та поліпшення дорожньої інфраструктури [3].

31 березня – 1 квітня 2015 року проходило XII засідання Міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва (м. Жешів).

На засіданні Рада розглянула три блоки питань. Блок 1 – реформа місцевого самоврядування в Україні (заслуховували інформацію про проведення в Україні реформи, про сферу

повноважень міністерств і встановлення шляху обміну інформацією між партнерами з боку уряду та місцевої влади; про польські організації, які співпрацюють з українськими органами місцевого самоврядування й відбір органів, зацікавлених у підтримці реформи місцевого самоврядування України, шляхом організації семінарів, воркшопів тощо. Блок 2 – питання прикордонної інфраструктури та під'їзних доріг до пунктів пропуску; програма транскордонного співробітництва PL-BY-UA 2014-2020. Блок 3 – затвердження планів дій комісії Ради [15].

В аналітичному звіті «Політика транскордонного співробітництва Львівської області» містилися рекомендації для Міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва для покращення міжрегіональної співпраці. Комісії було рекомендовано:

1. Провести оцінку проектів Програми добросусідства з точки зору їх узгодженості зі Стратегією розвитку Львівщини до 2020 року та планом її реалізації на 2015–2017 роки.

2. Надати методичну та технічну підтримку потенційним учасникам програми у підготовці проектів через місцеві органи влади.

3. Залучати до участі у розробці та реалізації проектів якомога ширше коло представників, зокрема місцевого самоврядування та виконавчих органів.

4. Забезпечити підготовку кваліфікованих менеджерів для роботи у сфері транскордонної співпраці, приділяючи особливу увагу представникам місцевих органів влади.

5. Організувати інформування та залучення до процесу транскордонної співпраці широкої аудиторії через навчальні заходи, презентації успішних прикладів, а також створити систему для пошуку партнерів для спільних проектів, включно з підтримкою «Форуму партнерства» за участю урядових, неурядових організацій і наукових установ.

6. Підвищити обізнаність державних служб, зокрема казначейських і митних органів, щодо процедур реалізації міжнародної технічної допомоги.

7. Полегшити правила та процедури подачі проектних заявок, зокрема для ініціатив, спрямованих на розвиток партнерства громад [1].

Тринадцяте засідання Спільної міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва України і Польщі відбулося 27–28 жовтня 2016 року у Львові. Польська сторона висловила підтримку лібералізації візового режиму, що призвело до звільнення громадян України від обов'язку мати короткострокові візи. Це стало вагомим внеском у розвиток добросусідських відносин між Республікою Польща та Україною. Польська сторона вже вкотре заявила про подальшу готовність підтримувати Україну шляхом реформ, зокрема реформи місцевого самоврядування. З 2014 року відбуваються навчальні візити посадовців з України до Польщі в рамках інструменту Програми мобільності державних службовців V4, що фінансується Міжнародним Вишеградським фондом. Сторони домовилися продовжувати співпрацю у сфері протидії корупції на пунктах пропуску на польсько-українському державному кордоні. Співголови Ради на засіданні наголосили на необхідності розбудови європейської єдності шляхом посилення польсько-українських регіональних контактів. Крім того, сторони заслухали інформацію про роботу Комісії, що діє при Раді, й обговорили актуальні питання співпраці [16].

15–16 лютого 2018 року відбулося XIV засідання Українсько-польської міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва (м. Жешів), у якому взяли участь представники урядів обох країн, українські парламентарі, дипломати, представники органів місцевого самоврядування та силових служб. Зустріч відкрила заступник державного секретаря Міністерства внутрішніх справ та адміністрації Рената Щенх, голова польської частини Ради. Вона зазначила, що Польща надає великого значення розбудові європейської єдності шляхом зміцнення польсько-українських регіональних контактів. У цьому контексті вона відзначила запровадження у 2017 році безвізового режиму для громадян України, які подорожують до Шенгенської зони, та набуття чинності Угоди про асоціацію. Також незмінно висловила підтримку інтеграції України у євроатлантичні структури та Європейський Союз. Величезним

капіталом, який слід розвивати та використовувати, є мережа партнерства та контактів між місцевими й регіональними органами влади України та Польщі [17].

Під час польсько-української зустрічі сторони обговорили багатоаспектні питання міжрегіональної співпраці. У центрі уваги були актуальні проблеми й перспективи транскордонного співробітництва. На засіданні були підведені підсумки діяльності Комітету транскордонного співробітництва, Комітету прикордонних переходів та інфраструктури, Комітету просторового планування та Комітету рятування та цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій. Також обговорили Програму транскордонного співробітництва Польща – Білорусь – Україна 2014–2020. Були порушені питання розвитку кордону, взаємодії служб та транспортної інфраструктури на кордоні [10].

У 2018 році міністр закордонних справ України Павло Клімкін запропонував скликати позачергове засідання Українсько-польської міждержавної координаційної ради з міжрегіонального співробітництва за проханням голови Львівської ОДА Олега Синютки про проведення такого заходу. Головною причиною звернення стало накопичення автомобілів на пунктах пропуску на кордоні між Україною і Польщею [4]. Проблеми виникли через недостатнє виконання умов меморандуму між країнами, який передбачає використання системи попереднього повідомлення для уникнення надзвичайних ситуацій на кордоні й забезпечення стабільної роботи прикордонних пунктів. Система регулює кількість транспортних засобів, які можуть бути оброблені прикордонними службами обох країн протягом зміни.

XV засідання Ради відбулося 21–22 березня 2019 року на території України (м. Збараж – м. Тернопіль, Тернопільська область). Ця зустріч стала першою, що відбулася за межами прикордонних регіонів. Захід проходив у Збаразькому замку під керівництвом першого заступника міністра регіонального розвитку України В'ячеслава Негоди. Польську делегацію очолювала заступниця міністра внутрішніх справ та адміністрації Рената Щенх, яка також є головою польської частини Ради. На зустрічі були присутні голова ОДА Степан Барна, віцемаршалок Люблінського воєводства Збігнев Войцеховскі та віцевоєвода Підкарпатського воєводства Люцина Подхаліч. Обговорювалися питання щодо прикордонної інфраструктури, функціонування пунктів пропуску, а також транскордонного співробітництва.

Сторони наголосили на важливості активізації співпраці з метою прискорення реалізації інвестиційних проєктів у рамках Міждержавної угоди про надання кредиту в рамках пов'язаної допомоги. Сторони наголосили, що пріоритетами є реалізація проєктів транскордонного та міжрегіонального співробітництва, спільне просторове планування, розвиток спільної інфраструктури й обмін досвідом у впровадженні реформ. Рада на 15-му засіданні розглянула підсумок діяльності та план роботи комісій Ради, реалізацію Програми транскордонного співробітництва Польща – Білорусь – Україна 2014–2020 [18].

2 червня 2021 року відбулася відеоконференція між співголовами Польсько-української міждержавної координаційної ради міжрегіонального співробітництва – заступником міністра Бартошем Гродецьким та Ігорем Корховим, заступником міністра розвитку громад і територій України. Під час переговорів йшлося про визначення дати наступного засідання Ради, яке було перенесено через епідеміологічну ситуацію та обмеження, пов'язані з пандемією COVID-19, модернізацію і розширення пунктів пропуску на ділянці державного кордону з Україною.

Висновки. Засідання Спільної українсько-польської міждержавної координаційної Ради з питань міжрегіонального співробітництва – це платформа, яка об'єднує представників урядів України та Польщі для розвитку співпраці на міжрегіональному рівні. Основна мета таких зустрічей полягає в координації дій між різними регіонами двох країн, обміні досвідом і пошуку нових можливостей для спільних проєктів. На засіданнях Ради, які по чергово відбуваються в кожній із країн, розглядаються питання, що стосуються: економічної співпраці між регіонами України та Польщі; розвитку інфраструктури та транспортних коридорів; освітніх

і культурних проєктів, спрямованих на поглиблення співпраці; питання безпеки та транскордонної співпраці; енергетики й екології.

У рамках Ради функціонують п'ять комісій: Комісія з питань транскордонного співробітництва; Комісія з питань просторового планування; Комісія з питань рятування та захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій; Комісія з питань пунктів пропуску та прикордонної інфраструктури; Комісія з питань запобігання та протидії правопорушенням під час перетинання українсько-польського державного кордону. До небагатьох практичних результатів роботи Ради, зокрема Комісії з територіального планування, можна віднести розробку у 2012 році спільного документа «Концепція просторового розвитку районів, розташованих вздовж кордону України і Польщі».

Для посилення міжрегіональної співпраці й покращення діяльності Українсько-польської міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва можна запропонувати кілька рекомендацій. Це насамперед активізація співпраці на регіональному рівні. Слід залучати більше регіонів з обох країн для участі в Раді, особливо прикордонних, де інтереси взаємодії найбільш очевидні. Варто було б проводити засідання на регулярній основі, як це і передбачено у статуті, щоб підтримувати динаміку співробітництва та швидше вирішувати актуальні питання. Різні проблеми, такі як пандемія COVID-19, війна й інші, частково перешкоджали проведенню щорічних зустрічей ради. Варто було б також більше ініціювати спільних програм для залучення інвестицій у прикордонні території та менш розвинені регіони. Доцільно було б впровадити онлайн-платформу для обміну інформацією та ініціативами між регіонами, що дало би змогу ефективніше координувати діяльність, спільно розвивати проєкти в інфраструктурі, зокрема транспортній та енергетичній сферах. Слід навчитися швидко реагувати на зміни політичної та економічної ситуації, а також на непередбачувані події, такі як пандемії або військові конфлікти, що дасть можливість країнам більш ефективно взаємодіяти у критичних моментах. Ці рекомендації допомогли б посилити ефективність діяльності Українсько-польської координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва та сприяти глибшій інтеграції між регіонами України і Польщі. Засідання Ради є важливими для зміцнення двосторонніх відносин між Україною та Польщею, а також для розвитку зв'язків на місцевому рівні.

Література:

1. Аналіз політики транскордонного співробітництва у Львівській області. Аналітичний звіт. Львів, ГО «Європейський діалог», 2015. 119 с.
2. Деякі питання транскордонного, міжрегіонального, прикордонного співробітництва та участі України в реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону. Кабінет Міністрів України. Постанова від 24 грудня 2019 р. № 1098 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1098-2019-%D0%BF#Text>
3. Заходи, які передбачено планом реалізації Концепції інтегрованого управління кордонами. Державна прикордонна служба [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dpsu.gov.ua/>
4. Павло Клімкін ініціює проведення позачергового засідання Українсько-польської міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/pavlo-klimkin-iniciyuje-provedennya-pozachergovogo-zasidannya-ukrayinsko-polskoyi-mizhuryadovoyi-koordinacijnoyi-radi-z-pitan-mizhregionalnogo-spivrobitnictva>
5. Про призначення Осики С. Г. головою Української частини Спільної українсько-польської координаційної міжурядової ради з питань міжрегіонального співробітництва. Кабінет Міністрів України. Постанова від 16 листопада 1994 р. № 777. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/777-94-%D0%BF#Text>
6. Угода між Урядом України та Урядом Республіки Польща про міжрегіональне співробітництво від 24.05.1993. Документ 616_171. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_171#Text
7. У Львові розпочала роботу Українсько-польська міжурядова координаційна Рада з питань міжрегіонального співробітництва. URL: https://galinfo.com.ua/news/u_lvovi_rozpochala_robotu_ukrayinskopolska_mizhuryadova_koordinatsiyana_rada_z_pytan_mizhregionalnogo_spivrobitnytstva_3349.html

8. Antoniuk Natalia, Papish Natalia Współpraca transgraniczna jako czynnik transformacji międzynarodowych funkcji granicy ukraińsko-polskiej. *Pogranieże. Polish Borderland Studies*. 2/1, 2014. S. 61–73.
9. Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki – z upoważnienia ministra – na zapytanie nr 3982 w sprawie realizacji porozumienia międzyrządowego pomiędzy Polską i Ukrainą dotyczącego udogodnień we wzajemnej współpracy gospodarczej. URL: <https://orka2.sejm.gov.pl/IZ3.nsf/main/7E38E074>
10. Polsko-ukraińskie rozmowy o współpracy międzyregionalnej. URL: <https://rzeszow.uw.gov.pl/aktualnosci/polsko-ukraińskie-rozmowy-o-współpracy-Międzyregionalnej>.
11. Protokół z VIII posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
12. Protokół z IX posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
13. Protokół z X posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
14. Protokół z XI posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
15. Protokół z XII posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
16. Protokół z XIII posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
17. Protokół z XIV posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
18. Protokół z XV posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. Współpracy Międzyregionalnej, Ukraina. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
19. Statut Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej. URL: <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina>.
20. Staszewski Wojciech Ramy instytucjonalnoprawne polsko-ukraińskiej współpracy międzyregionalnej i transgranicznej. Centrum Badan Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego, *Studia i Materiały CBW UW 77*, Warszawa 1999, s. 32.

References:

1. Analiz polityky transkordonnoho spivrobitnytstva u Lvivskii oblasti. Analitychnyi zvit. Lviv (2015). [Analysis of cross-border cooperation policy in Lviv region. Analytical report]. HO “Yevropeyskyi dialoh” [in Ukrainian].
2. Deiaki pytannia transkordonnoho, mizhrehionalnoho, prykordonnoho spivrobitnytstva ta uchasti Ukrainy v realizatsii Stratehii Yevropeiskoho Soiuzu dlia Dunaiskoho rehionu [Some issues of cross-border, interregional, cross-border cooperation and participation of Ukraine in the implementation of the Strategy of the European Union for the Danube region]. Kabinet Ministriv Ukrainy. Postanova from December 24 2019, № 1098. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1098-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
3. Zakhody, yaki peredbacheno planom realizatsii Kontseptsii intehrovanoho upravlinnia kordonomy. [Measures provided for in the implementation plan of the Concept of Integrated Border Management]. Derzhavna prykordonna sluzhba. Retrieved from <https://dpsu.gov.ua/> [in Ukrainian].
4. Pavlo Klimkin initsiiuie provedennia pozacherhovoho zasidannia Ukrainsko-polskoi Mizhuriadovoi Koordynatsiinoi Rady z pytan mizhrehionalnoho spivrobitnytstva. [Pavlo Klimkin initiates an extraordinary meeting of the Ukrainian-Polish Intergovernmental Coordination Council on interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/pavlo-klimkin-iniciyuye-provedennya-pozachergovogo-zasidannya-ukrayinsko-polskoyi-mizhuryadovoyi-koordinacijnoyi-radi-z-pitan-mizhregionalnogo-spivrobitnictva> [in Ukrainian].
5. Pro pryznachennia Osyky S.H. holovoivu Ukrainskoi chastyny Spilnoi Ukrainsko-Polskoi koordynatsiinoi mizhuriadovoi rady z pytan mizhrehionalnoho spivrobitnytstva [About the appointment of Osyka S.G. head of the Ukrainian part of the Joint Ukrainian-Polish Coordination Intergovernmental Council on Interregional Cooperation Kabinet Ministriv Ukrainy]. Postanova from November 16 1994, № 777. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/777-94-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

6. Ughoda mizh Uriadom Ukrainy ta Uriadom Respubliki Polshcha pro mizhrehionalne spivrobotnytstvo [Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Poland on interregional cooperation] from May 24 1993, № 616_171. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_171#Text [in Ukrainian].

7. U Lvovi rozpochala robotu Ukrainsko-polska mizhuriadova koordynatsiina Rada z pytan mizhrehionalnoho spivrobotnytstva [The Ukrainian-Polish Intergovernmental Coordination Council on Interregional Cooperation started work in Lviv]. Retrieved from https://galinfo.com.ua/news/u_lvovi_rozpochala_robotu_ukrainskopolska_mizhuriadova_koordynatsiina_rada_z_pytan_mizhregionalnoho_spivrobotnytstva_3349.html [in Ukrainian].

8. Antoniuk N., Papish N. (2014). Współpraca transgraniczna jako czynnik transformacji międzynarodowych funkcji granicy ukraińsko-polskiej [Cross-border cooperation as a factor in the transformation of the international functions of the Ukrainian-Polish border]. *Pogranieze. Polish Borderland Studies*, 2/1 [in Polish].

9. Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki – z upoważnienia ministra – na zapytanie nr 3982 w sprawie realizacji porozumienia międzyrządowego pomiędzy Polską i Ukrainą dotyczącego udogodnień we wzajemnej współpracy gospodarczej [Response of the Secretary of State in the Ministry of Economy – on the authority of the minister – to inquiry No. 3982 on the implementation of the intergovernmental agreement between Poland and Ukraine regarding facilities in mutual economic cooperation]. Retrieved from <https://orka2.sejm.gov.pl/IZ3.nsf/main/7E38E074> [in Polish].

10. Polsko-ukraińskie rozmowy o współpracy międzyregionalnej [Polish-Ukrainian talks on interregional cooperation]. Retrieved from <https://rzeszow.uw.gov.pl/aktualnosci/polsko-ukraińskie-rozmowy-o-współpracy-Międzyregionalnej> [in Polish].

11. Protokół z VIII posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Minutes of the 8th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

12. Protokół z IX posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Minutes of the 9th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

13. Protokół z X posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Minutes of the 10th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

14. Protokół z XI posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Minutes of the 11th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

15. Protokół z XII posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Minutes of the 12th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

16. Protokół z XIII posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Minutes of the 13th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

17. Protokół z XIV posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Minutes of the 14th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

18. Protokół z XV posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. Współpracy Międzyregionalnej, Ukraina [Minutes of the 15th meeting of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

19. Statut Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej ds. współpracy międzyregionalnej [Statute of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Coordination Council for interregional cooperation]. Retrieved from <https://www.gov.pl/web/mswia/ukraina> [in Polish].

20. Staszewski, W. (1999). Ramy instytucjonalnoprawne polsko-ukraińskiej spivpratsi mizhrehionalnoi i transkordonnoi [The institutional and legal framework of Polish-Ukrainian interregional and cross-border cooperation]. Warszawa: Centrum Badan Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego, Studia i Materiały CBW UW 77 [in Polish].

Tetiana Strutynska, Oleksandr Kubatskyi. Interregional Cooperation between Ukraine and the Republic of Poland on the Example of the Intergovernmental Coordination Council Activity

Interregional cooperation between Ukraine and the Republic of Poland has become particularly significant in the current context of Ukraine's integration into European institutions, as well as in light of common security and economic development challenges. The importance of this cooperation is reinforced by historical, cultural, and geographical factors that make Poland one of Ukraine's key partners. The activities of the Intergovernmental Coordination Council of Ukraine and Poland provide a necessary platform for coordinating regional initiatives and joint projects in various fields, ranging from the economy and infrastructure to education and culture. This study aims to examine the key directions of this cooperation in the context of European integration and regional development. The legal foundations of interregional cooperation between Ukraine and Poland, outlined in the Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Poland on interregional cooperation, are discussed. The organizational structure and functioning of the Council are characterized. The main directions of the Intergovernmental Coordination Council's activity are defined. Based on the Council's meeting protocols, the achievements and challenges in the cooperation between the regions of the two countries are analyzed.

Keywords: *interregional cooperation, Ukraine, Republic of Poland, Intergovernmental Coordination Council on Interregional Cooperation, cross-border cooperation, European integration.*

Відомості про авторів:

Тетяна Струтинська – кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Олександр Кубацький – аспірант кафедри міжнародних відносин, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.